

Marcel
Lupşe
/ 65

LASE

DOAMNE

AZUTA

CUI IUBEȘTE

CUI SĂRUTA

SPOREȘTE

SI

11.99

Marcel Lupșe / 65

Descânt
pictură / desen / obiect

19 septembrie – 31 octombrie 2019

curator:
Ana Dumitran

Editura MEGA
Cluj-Napoca
2019

Eveniment cultural organizat de

CONSILIUL JUDEȚEAN ALBA

MUZEUL NAȚIONAL AL UNIRII, ALBA IULIA

DTP: Editura Mega

Pe coperta I: *Lavandă*, detaliu, 60 cm, acril pe pânză, 2016

Pagina 2: *Descânt*, 50 × 50 cm, ulei pe pânză, 1999

© Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, 2019

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LUPȘE, MARCEL

Marcel Lușe – 65 : descânt: pictură, desen, obiect: Alba Iulia, 19 septembrie – 31 octombrie 2019 /

curator: Ana Dumitran. – Cluj-Napoca: Mega, 2019

ISBN 978-606-020-156-4

I. Dumitran, Ana (curator)

75

EDITURA MEGA | www.edituramega.ro

e-mail: mega@edituramega.ro

Doamne, ajută cui sărută și sporește cui iubește!

Evenimentul cultural care îl are ca protagonist pe Marcel Lupșe este, fără îndoială, cel mai important din agenda Museikon pe 2019. Nu pentru încărcătura sa nostalgic-emoțională, datorată frumoasei vârste împlinite, nici pentru coloratura omagială ce acompaniază de obicei momentele aniversare și nici măcar pentru amploarea expunerii, care însumează oricum doar o parte din creația artistului.

Motivul cu rosturi atât de înălțătoare îl constituie întâlnirea dintre sacralitatea intrinsecă a spațiului Museikon, ca muzeu al icoanei, și sacralitatea gestului practicat de șamanul, vrăjitorul Marcel Lupșe, sacerdotul în fapt al unui animism niciodată biruit cu adevărat de credința creștină, măcar și numai pentru că, în ordinea în care Dumnezeu a gândit facerea lumii, facerea ierburilor a premers facerii omului.

Din acest motiv nu vom vorbi despre pictorul Marcel Lupșe: au făcut-o mulți mai înainte și cu mult mai multă îndreptățire și destoinicie decât am putea pretinde pentru noi¹.

¹ Lista ilustrelor nume care au semnat exegeze ale operei lui Marcel Lupșe este impresionantă. Pentru aceste texte trimitem la Dan Hăulică, Mircea Oliv, Alexandru Mircea, *Marcel Lupșe. Un pictor*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2007.

Nu-i vom face nici biografia, pentru că nu ne vom putea ridica la înălțimea aspirațiilor, nici coborî în profunzimea sentimentelor mai bine decât a făcut-o singur în numeroasele autopoortrete², în care, talentat și fin observator, a concentrat „toată experiența unei vieți”³.

Ne vom limita doar la vocația sa taumaturgică, derivată dintr-o vocație a incantației, prin forța căreia Marcel Lupșe a reușit ca nimeni altul să dematerializeze pelicula de culoare până acolo încât să rămână din ea doar *mireasma*⁴ unei *ofrande*⁵ și sonoritatea unui *descânt*. Veritabil oficiant al unui cult la fel de vechi ca însăși omeniirea, a agățat de grinda inimii sale curate mănunchiuri de *flori de leac*⁶, notându-le meticolos

² *Marcel Lupșe. Față către față*. Pictură / grafică / sculptură, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2014.

³ Maria-Magdalena Crișan, *Marcel Lupșe. Lumini și umbre*, Galeria Veroniki Art, București, octombrie – noiembrie 2007.

⁴ *Marcel Lupșe. Miresme*, m2 Spațiu de artă contemporană, Cluj-Napoca, aprilie-iunie 2015.

⁵ *Marcel Lupșe. Ofrandă*, Galeria Academica, Cluj-Napoca, mai-iunie 2017; Noua Galerie a Institutului Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția, aprilie 2018.

⁶ *Marcel Lupșe. Grația. Pictură / obiect. Flori de leac*, Muzeul de Artă, Cluj-Napoca, 2009; *Marcel Lupșe. Ierburi de leac*, Casa Artelor. Centrul Cultural Palatele Brâncovenești, 2013.

calitățile terapeutice în *herbaryum*⁷ ori chiar înzestrându-le cu astfel de calități atunci când, aidoma Demiurgului, le-a dat un nume celor înveșnicite pe pânză. Căci, da, asta sunt picturile sale inspirate de lumea vegetală: o „terapeutică a sufletului luminos și vrednic”, în fericita expresie a lui Dan Hăulică⁸ regăsindu-se deopotrivă artist și privitor, primul împărtășindu-i celui de-al doilea din preaplinul stării sale de bine, ca o condiție a calității sale taumaturgice, dar și ca întâmpinare la nevoia celui alt de a se vindeca de angoasele cotidiene.

Hălăduind prin grădini tainice, cu înfățișarea impunătoare a unui mag pornit spre Răsărit să-l întâlnească pe Regele prevestit de Stea, dar cu tolba plină de daruri tămăduitoare pentru toți cei care se opresc osteniți de viață, Marcel Lupșe ni se recomandă ca un terapeut al simțurilor, pe care le asaltează din toate părțile cu mănunchiuri înmiresmate de ierburi și cu murmurul sincopat al unei vrăji metamorfozată de vremi în rugăciune: *Doamne, ajută cui sărută și sporește cui iubește!*

Ana Dumitran

⁷ Marcel Lupșe. *Herbaryum / Scriere*, Galeria din hol, Biblioteca Județeană Bistrița-Năsăud, 2011.

⁸ Marcel Lupșe. *Un pictor*, p. 9.